

Op weg naar honderd jaar *Mens & Maatschappij*

Ineke Maas

MEM 89 (1): 1-3

DOI: 10.5117/MEM2014.1.MAAS

Afen toe doet zich de gelegenheid, en soms ook de noodzaak, voor om nog eens na te denken waarom we eigenlijk doen wat we doen. En dit is zo'n moment. Er is zowel een noodzaak als een gelegenheid om na te denken over het functioneren van *Mens & Maatschappij*.

Om te beginnen met de gelegenheid. Dit is het eerste nummer van 2014. We hebben een nieuw uiterlijk, waarvan we hopen dat u het mooi vindt. Daarnaast wordt er gewerkt aan de modernisering van het reviewproces. Binnenkort zult u ook voor *Mens & Maatschappij* uw manuscript kunnen uploaden in plaats van het per gewone post te versturen. *Mens & Maatschappij*-artikelen zullen beter vindbaar worden door de opname van kerngegevens van alle artikelen in verschillende zoeksystemen. Ook verwachten we dat u op zeer korte termijn digitaal toegang kunt krijgen tot alle ooit verschenen artikelen in het 89-jarige bestaan van ons tijdschrift. Allemaal heugelijke ontwikkelingen die een goede gelegenheid bieden om na te denken over de invulling van de elf jaar die ons nog scheiden van ons honderdjarige jubileum.

Er is echter ook een noodzaak om na te denken over de toekomst. Zoals u allemaal weet, is de sociaalwetenschappelijke wereld erg veranderd sinds het eerste nummer van *Mens & Maatschappij*, vooral in de laatste vijftig jaar. Nederlandse sociaalwetenschappers zijn in steeds grotere mate gaan publiceren in Engelstalige tijdschriften. De internationale concurrentie heeft ontegenzeggelijk geleid tot een enorme verbetering van de kwaliteit. Langzamerhand is deze trend echter steeds meer gepaard gegaan met een verlies aan waardering voor Nederlandstalige publicaties. Als tijdschriftredactie merken we dit aan een afname van het aantal ingediende manuscripten. En hoewel we in het algemeen niet ontevreden zijn over de kwaliteit van de manuscripten, zien we toch ook dat veel uitstekend werk van Nederlandse sociaalwetenschappers wel gepubliceerd wordt in buitenlandse tijdschriften maar niet in Nederlandse. Moeten we onder

deze omstandigheden nog wel streven naar het halen van de honderdste jaargang, of kunnen we ons tijdschrift beter opdoeken?

Als redactie van *Mens & Maatschappij* zijn wij van mening dat het doodzonde zou zijn om het laatste te doen. En ik wil hier kort weergeven waarom dat zo is. Ik was onlangs bij de uitreiking van het NSV-erelidmaatschap aan Joop Goudsblom, Paul Schnabel en Jaap Dronkers (Wout Ultee wordt ook erelid, maar wordt bij een andere gelegenheid gehuldigd). Daar werd gerefereerd aan de omschrijving van de taak van het Sociaal en Cultureel Planbureau zoals ooit door Paul Schnabel geformuleerd: Nederland uitleggen aan de Nederlanders. Toen ik dat hoorde, dacht ik: dat is heel dicht bij wat wij als redactie ook willen. We zien het als de belangrijkste bestaansreden van *Mens & Maatschappij* om sociaalwetenschappelijke kennis over Nederland te verspreiden onder Nederlandstalige lezers.

Hoe kun je je als lezer – als wetenschapper, beleidsmaker, journalist of overige geïnteresseerde – informeren over de laatste wetenschappelijke kennis over de Nederlandse maatschappij? Niet via de krant. Alleen spectaculair nieuws haalt de krant en dan nog in een zeer korte vorm met weglating van veel relevante details en nuances. Ook via buitenlandse tijdschriften kun je alleen met zeer veel moeite op de hoogte blijven over Nederland. Artikelen over Nederland zijn verspreid over duizenden thematische en algemene tijdschriften. Die moeten allemaal gericht worden doorzocht. Natuurlijk doet u dat voor onderzoek op uw eigen terrein. Maar veel artikelen over Nederland vindt en ziet u nooit, terwijl ze wellicht hele relevante informatie bevatten. Informatie die u zou kunnen gebruiken bij de interpretatie van uw (onverwachte) bevindingen, die u zouden kunnen inspireren tot het stellen van nieuwe onderzoeksvragen, of die de basis zouden kunnen vormen voor nieuw beleid.

Een voor de hand liggende vraag is waarom *Mens & Maatschappij* dan niet in het Engels verschijnt. Wetenschappers zouden dan meer waardering krijgen voor hun bijdrage en we zouden nog steeds een tijdschrift kunnen maken over Nederland en voor Nederlanders. Dit zou wellicht inderdaad een oplossing zijn als we *Mens & Maatschappij* alleen zouden maken voor wetenschappers. Zij zijn inmiddels zo getraind in het lezen van Engelstalige artikelen dat dit hen niet noemenswaardig meer moeite kost dan het lezen van Nederlands. Maar we richten ons niet alleen op wetenschappers. We denken dat *Mens & Maatschappij* een belangrijke functie heeft om beleidsmakers op alle niveaus, docenten maatschappijwetenschappen en wellicht ook scholieren, journalisten en andere geïnteresseerden te informeren. Wetenschap is er niet alleen voor de wetenschappers, maar staat uiteindelijk in dienst van de maatschappij. In ons geval is dat de Nederlandse

maatschappij en dan is het helemaal niet meer zo logisch om ons uitsluitend in het Engels uit te drukken.

Kortom, wij zien bestaansrecht voor *Mens & Maatschappij* in zijn huidige vorm. We kunnen er echter alleen een blijvend succes van maken als u er ook meerwaarde in ziet, vanzelfsprekend naast, niet in plaats van publicaties in buitenlandse tijdschriften. De tijdgeest lijkt weer iets gunstiger te worden met meer oog voor de intrinsieke en maatschappelijke waarde van ons werk in plaats van de grote nadruk op kwantiteit. We doen een beroep op de wetenschappers onder u om af en toe na te denken over de relevantie van uw werk specifiek voor de Nederlandse lezer. En als die relevantie er is, dan nodigen we u uit uw kennis met ons te delen via een publicatie in *Mens & Maatschappij*.

Ineke Maas